

Spišská Nová Ves

1. Pôrodnice z východu patria medzi najlepšie

[12.08.2019; Sme; Východné Slovensko; s. 6; Ľudmila Pramuková]

2. Verejnosť môže podporiť projekty z programu Šariš ľuďom

[12.08.2019; Korzár; REGIÓŇ; s. 7; sita]

3. Levoča. Mesto plné legend a histórie

[12.08.2019; pravda.sk; Cestovanie; 00:00; Pravda]

4. Okres Gelnica: Ohrozená dôležitá cesta

[11.08.2019; TV JOJ; Noviny TV JOJ; 19:30; Matúš Gavliák / Andrea Pálffy Belányiová]

5. Ostrava prišla o jeden zo svojich symbolov

[11.08.2019; pravda.sk; Spravodajstvo; 00:00; ČTK]

6. Horskí záchranári sa nezastavili

[10.08.2019; TV JOJ; Krimi; 19:00; Nicol Richterová / Pavol Michalka]

7. Magické tajomstvá tatranských plies. Čo skrývajú pod hľadinou?

[10.08.2019; hnonline.sk; téma; 18:00; Richard Filipko]

8. Jasná voľba občianstva, v Salzburgu si vybavuje Kanadu

[10.08.2019; hokejportal.net; Slovensko; 13:09; Šimon Šuník]

TEXTY

Spišská Nová Ves

1. Pôrodnice z východu patria medzi najlepšie

[12.08.2019; Sme; Východné Slovensko; s. 6; Ľudmila Pramuková]

V **Spišskej Novej Vsi** rodia aj Košičanky, v Humennom mali prvú pôrodnú izbu. Vysoké hodnotenia majú v rámci Slovenska pôrodnice v Humennom a **Spišskej Novej Vsi**. HUMENNÉ, **SPIŠSKÁ NOVÁ VES**. Humenská pôrodnica v Nemocnici A. Leňa sa v porovnaní pôrodníc na Slovensku umiestnila na treťom mieste. Podľa hodnotenia mamičiek sa umiestnila pôrodnica Nemocnice s poliklinikou **Spišská Nová Ves** na druhom mieste spomedzi všetkých pôrodníc. Lepšia bola len pôrodnica vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Žiline. Obe nemocnice patria pod regionálnu sieť polikliník a nemocníc ProCare – Svet zdravia, a. s. Hodnotenie a porovnanie slovenských pôrodníc pripravil už po ôsmykrát Stredoeurópsky inštitút pre zdravotnú politiku (Health Policy Institute) v spolupráci s portálom rodinka.sk. Do projektu sa zapojilo všetkých 51 pôrodníc na Slovensku. Mamičky na portáli rodinka.sk hodnotili svoj pôrod a starostlivosť o ich novorodenca, Stredoeurópsky inštitút pre zdravotnú politiku komunikoval s pôrodnicami a vyhodnocoval medicínske indikátory kvality. „Sprievodca pôrodnicami je už zaužívaná značka. Nemusel som nikoho presvedčať, aby nám poslali údaje o pôrodnici,“ informoval Tomáš Szalay, riaditeľ Stredoeurópskeho inštitútu pre zdravotnú politiku.

Najlepšie aj vo svojom kraji

Obe pôrodnice sú zároveň najlepšími v kraji. Pôrodnicu NsP **Spišská Nová Ves** vysoko hodnotili rodičky aj vlani. Ako hovorí primár gynekologickopôrodnického oddelenia nemocnice Štefan Novysedlák, pôrodnica je výnimočná najmä prístupom personálu k rodičkám. „Dbáme na individuálny prístup, rešpektujeme pôrodné plány a otecko môže sprevádzať mamičku počas celej hospitalizácie. Vytvárame tak rodinné prostredie pod dohľadom vysoko odborného personálu,“ spresnil Novysedlák. V pôrodnici stúpa počet pôrodov. V roku 2016 ich bolo 1206, o rok neskôr už 1285 a vlani 1331. Tento rok v pôrodnici mali do 24. júla 818 pôrodov, a podľa Jany Fedákovej, hovorkyne ProCare a Svet zdravia predpokladajú, že minuloročný počet prekročia. Primár Novysedlák je

presvedčený, že opakovaný ročný nárast pôrodov vznikol vďaka pozitívnej reklame spokojných mamičiek, ktoré u nich už rodili. Čoraz častejšie tam prichádzajú rodičky aj z Popradu, Prešova či z Košíc. Pôrodnica je prístupná pre budúce mamičky každý štvrtok, keď si môžu prísť pozrieť oddelenie, pôrodné sály a získať potrebné informácie priamo od zdravotníkov. „S každou mamičkou individuálne prejdeme pôrodný plán,“ povedala Ivana Kurtová, manažérka dennej zmeny. „Zistili sme, že budúce mamičky majú nielen nedostatok informácií o ponuke pôrodnice, ale mnohé cítia aj strach z neznámeho prostredia,“ vysvetlila vedúca pôrodná asistentka Katarína Kurtová.

Najlepšia v celkovom hodnotení

Pôrodnica patriaca pod Nemocnicu A. Leňa v Humennom sa umiestnila na treťom mieste podľa expertného hodnotenia zahŕňajúceho kritériá ako perinatálne ukazovatele, úmrtnosť či personálne zabezpečenie, alebo materiálnotechnické vybavenie. Stredoeurópsky inštitút pre zdravotnú politiku však spracoval aj celkové hodnotenie, ktoré dosiahli spojením expertného hodnotenia s hodnotením mamičiek. V ňom humenská pôrodnica zvíťazila v celkovom hodnotení neonatologickej starostlivosti a zároveň mala najvyššie celkové hodnotenie spomedzi všetkých pôrodníc. „Nedávno sme posilnili gynekologicko-pôrodnický tím a od roku 2015 sme ako prvá pôrodnica v sieti Svet zdravia sprevádzkovali pôrodné izby,“ pripomenul riaditeľ nemocnice Jaroslav Marčišin. Modernými pôrodnými izbami do ktorých môžu okrem manžela či inej sprevádzajúcej osoby rodičky, len lekár a sestry nahradili tradičné pôrodné sály Raz mesačne majú budúce mamičky príležitosť pozrieť si pôrodnicu a opýtať sa primára na všetko, čo ich zaujíma. „Chceme pomôcť budúcim mamičkám odbúrať stres. Keď tak príde deň pôrodu, budú už prichádzať do známeho prostredia,“ vysvetlil primár Ladislav Hamadej. Ľudmila Pramuková

Zaujímavosti z pôrodníc

Vlani narodené dievčatká v spišskonovoveskej pôrodnici dostávali najčastejšie mená Sofia, Hana a Ema, chlapci Michal, Matej a Matúš.

V roku 2017 bolo v humenskej nemocnici 540 pôrodov, vlani 557. Najviac dievčat dostalo meno Nela, Eliška a Nina, u chlapcov najčastejšie rodičia volili mená Jakub, Richard a Michal. (zdroj: ProCare)

[Späť na obsah]

2. Verejnosť môže podporiť projekty z programu Šariš ľuďom

[12.08.2019; Korzár; REGIÓŇ; s. 7; sita]

O podporu sa uchádza osem projektov z kraja.

PREŠOV. Do konca augusta má verejnosť možnosť vyjadriť svoju podporu jednému z ôsmich projektov v rámci grantového programu Šariš ľuďom. Celkovo na podporu regiónu rozdeľujú Pivovar Šariš v spolupráci s Komunitnou nadáciou Veľký Šariš 16-tisíc eur. Organizácia, ktorá získa najväčšiu podporu ľudí, získa špeciálnu prémie tisíc eur.

Osem projektov

O podporu verejnosti sa uchádza osmička projektov zameraných na rozvoj cestovného ruchu, obnovu turistických atrakcií Prešovského kraja, ako aj rozvoj východoslovenského folklóru. O užšom výbere projektov rozhodovala grantová komisia. Tá spomedzi prihlásených projektov vybrala projekt občianskeho združenia Kráľova studňa na skvalitnenie podmienok pre turistov na historickom území Kráľovej studne, ležiacej pri slovensko-poľskej hranici. Nezisková organizácia Green Cubator prihlásila projekt zdieľaných bicyklov za dobré skutky v meste Prešov a združenie Veterán Šariš klub Prešov zase žiada podporu na Šarišský okruh veteránov približujúci historické vozidlá s posádkami zo Slovenska, ale aj Maďarska, Poľska a Ukrajiny. Soľnobanský čipkársky cech žiada o podporu stálej expozície Slovenského technického múzea Čipkárstvo na Soľnej Bani. Projekt obnovy Kapušianskeho hradu prihlásil Spolok šarišských šermiarov SARUS. V priestoroch skanzenu v Bardejovských Kúpeľoch zase plánuje občianske Kreatívec postaviť hrnčiarsku pec s prístreškom na zadymovanú keramiku podľa starých technológií, ktoré sa zachovali. Revitalizáciou prístupovej cesty k útulni na Minčole sa zaoberá nezisková organizácia KTS Mladosť Odeva Lipany. Cieľom Prešovského kultúrneho spoločenského združenia je rozšírenie krojovej dielne folklórneho súboru Dúbrava, ktorý v tomto roku oslavuje 40. výročie svojho založenia.

Ako hlasovať

Verejnosť sa môže do hlasovania zapojiť dvoma spôsobmi. Prvým je hlasovanie na webe www.sarisludom.sk, alebo osobne na jednodňových festivaloch My sme východ prostredníctvom putovného informačného panelu. „Verejné hlasovanie sme po prvýkrát spustili v minulom roku. Sme radi, že východniari naňho zareagovali pozitívne, preto sme sa rozhodli aj tentoraz vložiť rozhodovanie o časti peňazí opäť do ich rúk,“ uviedol člen komisie Ján Čerkala. Najbližšie podujatie s možnosťou hlasovať sa uskutoční 17. augusta v **Spišskej Novej Vsi** a 31. augusta v Michalovciach, kedy sa hlasovanie verejnosti končí. Víťaza hlasovania a držiteľa špeciálnej prémie vyhlásia 7. septembra počas Dňa otvorených dverí Pivovaru Šariš. (sita)

[Späť na obsah]

3. Levoča. Mesto plné legend a histórie

[12.08.2019; pravda.sk; Cestovanie; 00:00; Pravda]

https://cestovanie.pravda.sk/cestovny-ruch/clanok/522053-levoca-mesto-plne-legiend-a-historie/?utm_source=pravda&utm_medium=rss&utm_campaign=rss

Budova historickej radnice v Levoči, ktorá dnes slúži ako múzeum. Autor: Robo Hakl, Pravda

Biela pani a púť neodmysliteľne patria k Levoči, ktorá sa od roku 1317 spomína ako kráľovské mesto. Malebné mestečko je preslávené najmä oltárom Majstra Pavla v Bazilike svätého Jakuba.

Návštevníkov určite nadchne nádherné námestie so stredovekým tvarom obdĺžnika, ktoré je najväčšie v Európe. Historické jadro mesta v roku 1950 vyhlásili za mestskú pamiatkovú rezerváciu.

Aspoň raz za život! Čo by mal každý Slovák a Slovenka určite vidieť a zažiť? Takéto tipy vám Pravda prináša cez prázdniny každý pondelok.

Čo musíte vidieť, keď navštívite Levoču, hovorí viceprimátor Miroslav Čurilla.

Takmer kompletne je zachovaný systém mestských hradieb, pričom z 15 bášť a veží sa zachovalo šesť – z toho tri brány, a to košická, poľská a menhardská. „Všetky pamiatky v Levoči sú krásne. Návštevník by mal určite vidieť Baziliku svätého Jakuba s gotickým oltárom Majstra Pavla, ale aj ďalšími, ktoré sa tam nachádzajú. Vynechať nesmie historickú radnicu a tiež dom, kde Majster Pavol žil a tvoril. A zaujímavá je aj prechádzka okolo hradieb. Do Levoče sa určite oplatí prísť,“ pozval na návštevu Miroslav Čurilla, viceprimátor Levoče.

Veľkým lákadlom je Bazilika svätého Jakuba, ktorá je najväčšou sakrálnou stavbou na Spiši a po košickom Dóme svätej Alžbety má druhú najvyššiu výšku lode na Slovensku. Vyhľadávaný je v nej nádherný a impozantný hlavný oltár, zasvätený Panne Márii a svätému Jakubovi Apoštolovi. Pamiatka mimoriadnej umeleckej a historickej hodnoty je s výškou 18,62 metra najvyšším neskorogotickým krídlovým oltárom na svete. Práce na ňom zadávatelia zverili rezbárovi Majstrovi Pavlovi. Dielo vznikalo vo viacerých etapách medzi rokmi 1508 až 1517. Zaujímavosťou je, že celý oltár je zhotovený z lipového dreva a napriek tomu, že je z horľavého materiálu, prežil viac ako 500 rokov, hoci veľké požiare až päťkrát zničili celé mesto alebo jeho časť. Vzácná pamiatka však zostala neporušená.

Bazilika svätého Jakuba. Autor: Robo Hakl, Pravda

Školákov poprava rozsmiala

Historická radnica je podľa turistickej sprievodkyne Astrid Kostelníkovej budovou, ktorú si návštevníci najviac fotografujú.

„Existuje o nej množstvo historických dokumentov, o ktorých sa môžu návštevníci bežne dozvedieť. Spája sa s ňou však aj príbeh, ktorý do knižnej podoby spracoval maďarský spisovateľ Kálmán Mikszáth pod názvom Čierne mesto. V 70. rokoch minulého storočia prišli román nakrútiť maďarskí filmári a scéna s'ťatia jedného z hrdinov sa konala priamo pred radnicou,“ prezradila Kostelníková.

Román opisuje legendu o richtároch Levoče a susedného Hrhova, ktorí sa nemali v láske. Obaja boli na Silvestra na poľovačke na svojich pozemkoch, ktoré spolu susedili, pričom jeden, pravdepodobne omylom, zastreliť tomu druhému psa.

„Hrhovský smrteľne postrelil levočského richtára. Pred storočiami bol taký zákon od kráľa Karola Róberta, že ak sa také niečo stane a toho umierajúceho budú ťahať, pozemok, kde jeho krv vytečie, prípadne mestu alebo tomu majiteľovi, ktorý umiera. A tak sa stalo, že nie, aby zachraňovali levočského richtára, ale ťahali ho, kým nevykrvácal. Obyvatelia sa vtedy obliekli do čierneho, preto ten názov Čierne mesto. Toho druhého mali potom s'ťat' na námestí,“ poznamenala Kostelníková. Maďarskí filmári na túto scénu potrebovali komparzistov vrátane detí. Turistickej sprievodkyňa sa podarilo nájsť jednu pamätníčku, ktorá vtedy navštevovala druhý ročník základnej školy. Tá jej rozprávala, ako to prebiehalo.

„Deti sa mali pozerat' na s'ťatie a plakať. Namiesto toho pri prvej, druhej a ďalšej scéne sa stále smiali. Mama jedného chlapca to už nevydržala a dala mu silnú facku, ktorou dieťa rozplakala, a k nemu sa pridali ďalší. Bol to taký plač, ktorý si neželal ani pán režisér. Táto informácia stále zaujme najmä maďarských turistov, lebo ten film je tam obľúbený,“ uviedla turistická sprievodkyňa.

Okná ako symbol vážnosti

V susedstve starej radnice sa nachádza klieťka hanby. Legendy o nej hovoria, že prvou obeťou trestu mala byť richtárova dcéra. „Slúžila pre menšie delikty. Určite by tam podľa mňa aj historikov dcéra richtára neskončila, otec by to nedovolil a vyplatil by jej trest,“ poprela chýry Kostelníková.

V klieťke končili napríklad dámy, ktoré išli samy, keď už boli rozsvietené svetlá na ulici, „slečny“ alebo neverné manželky. „Posledným, kto v nej skončil, bol v roku 1945 policajný kapitán. Ten počas vojny rozdával potravinové lístky a zatvorila ho tam nejaká skupinka. Keď o štyri roky neskôr chceli vtedajší šéfovia mesta vedieť, kto ho tam strčil, uviedol, že na to už zabudol,“ hovorí turistická sprievodkyňa. Podľa nej bola klieťka v blízkosti radnice preto, lebo radnica je zákonodarná a klieťka zasa výkonná moc.

Obyčajné okná na nádhernom námestí môžu turistov prekvapiť. Ich počet poukazoval, kto v danom dome býva.

Thurzov dom - renesančný palác v centre Levoče

„Ide o raritný dôkazový materiál, ktorý priniesli Nemci v 13. storočí. Podľa saského práva sa určovalo, koľko okien na námestí môže mať občan a honorácia. A keďže Levoča je tiež taký malý kopček, vyšný rínek je šľachtická strana a nižný zase meštianska. Na šľachtickej mohol mať barón päť okien, gróf sedem a na

meštianskej strane mohli mať iba tri okná," prezradila Kostelníková. Na otázku, prečo práve na spodnom, meštianskom rítku je najkrajší a podľa nej druhý najfotografovanejší objekt, Thurzov dom, reagovala: „Thurzovci prišli do Levoče neskôr, keď už bola postavená, a nikto by im „nepožičal“ svoje okná na vyšnom rítku. Na meštianskej strane si asi kúpili dva domy a urobili päť okien.“

Levoča ponúka množstvo lákadiel a najnovšie je to aj vyhládka z veže Baziliky svätého Jakuba. Návštevníci starobylého mesta si ho z výšky môžu pozrieť bezplatne, musia však prekonať 216 schodov.

Thurzov dom - renesančný palác v centre mesta. Autor: Robo Hakl, Pravda

Kam na výlet: 6 tipov v okolí

1/ Mariánska hora – patrí k najstarším a najznámejším pútnickým miestam na Slovensku. V roku 1995 ju navštívil aj pápež Ján Pavol II.

2/ Vrch Šibeník – vykonávali sa na ňom hrdelné tresty, pretože k výsadám Levoče patrilo aj právo meča.

3/ Biokúpalisko Levočská dolina – má tri prírodné bazény, ale kúpať sa dá iba v jednom. Ďalší je určený na rybolov.

4/ Sívá Brada – travertínová kopa neďaleko Spišského Podhradia. Na vrchole vyviera minerálny prameň.

5/ Zoo **Spišská Nová Ves** – najmenšia a zároveň najmladšia zoologická záhrada na Slovensku. Chová približne 70 živočíšnych druhov s celkovým počtom 250 jedincov. Súčasťou areálu je arboretum.

6/ Spišský hrad – zručanina je jedným z najväčších hradných komplexov na Slovensku.

Spoznajte s Pravdou Známe neznáme Slovensko. Vyhrajte skvelé ceny za vyše 7 000 E

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

[Späť na obsah]

4. Okres Gelnica: Ohrozená dôležitá cesta

[11.08.2019; TV JOJ; Noviny TV JOJ; 19:30; Matúš Gavliák / Andrea Pálffy Belányiová]

Andrea Pálffy Belányiová, moderátorka: „Obyvatelia okresu Gelnica majú ešte v pamäti kritickú situáciu, keď bol pre havarijný stav uzavretý Ružinský most. No a teraz hrozí niečo podobné. Rozpadáva sa totiž cesta na Folkmarskom kopci, ktorá je jedinou prijateľnou spojnicou regiónu s krajským mestom.“

Vodička z okresu Gelnica: „Voda to podmyva čím ďalej tým viac a je otázka času, kedy to spadne.“

Vodič z okresu Gelnica: „Vidno to tam, že vlastne z tej cesty stále viac a viac chýba. Už tam spadol vlastne celý ten múr.“

Matúš Gavliák, redaktor: „Toto je miesto na Folkmarskom kopci, kde obyvatelia okresu Gelnica zažívajú menšie déja vu. Hrozí tu totiž rovnaká situácia ako v roku 2016, kedy im zavreli Ružinský most a odrezali im tak jedinu možnú trasu do Košíc. Po každom silnom lejaku Gelničania trpnu. Neistota, či sa po ceste 2. triedy ešte vôbec dostanú do či z práce. Podložie sa podmyva, cesta klesá, oporný múr svahu je už roztrúsený.“

Igor Petrik, starosta obce Margecany, predseda Dopravnej komisie KSK: „Hnilecká dolina má povedzme nejakých tridsaťtisíc obyvateľov, ale tou cestou 2/567 predsa prichádzajú aj ľudia nielen z Hnileckej doliny, ale aj z Hornádskej doliny, pretože aj ľudia z Krompách, ľudia povedzme si zo Spišských Vlách, predsa ak by mali ísť do Košíc, tak nepôjdu predsa na Prešov a do Košíc, lebo to je vždy obchádzka.“

Matúš Gavliák: „O tomto probléme vie už aj košický župan. Podľa neho sa oprava už mala začať. Problém však nastal s dodávateľom, ktorý odstúpil od zmluvy.“

Rastislav Trnka, predseda KSK: „Musel skonštatovať, že takým spôsobom, ako to bolo navrhnuté sa nedá zrekonštruovať Gregorov prameň, čiže prebehla niekoľkomesačná ťahovačka aj so statikmi, ako sa to dá, ako by sa to malo.“

Matúš Gavliák: „Kým úrad košického župana hľadá nového dodávateľa a pripravuje verejné obstarávanie, dopravná komisia úradu bije na poplach. Do rekonštrukcie sa musí zastaviť aspoň rozpad cesty.“

Igor Petrik: „Aby sme razu nedostali na stôl informáciu, že bohužiaľ Hnilecká dolina je odrezaná. Tu si nevieme predstaviť nijakú reálnu obchádzku.“

Vodič z okresu Gelnica: „Predpokladám, ešte také 3 - 4 búrky a spadne nám tam pol cesty.“

Rastislav Trnka: „Zatiaľ netreba panikáriť a nevyzerá to tak, že by sme museli náhradnú obchádzkovú trasu riešiť.“

Matúš Gavliák: „To tvrdí župan, ktorý služobne cestuje do okolia **Spišskej novej Vsi** cez Prešov. Podľa neho by úsek cesty pri Gregorovom prameni mal byť hotový do konca roka. Z Folkmarského kopca Matúš Gavliák, televízia JOJ.“

[Späť na obsah]

5. Ostrava prišla o jeden zo svojich symbolov

[11.08.2019; pravda.sk; Spravodajstvo; 00:00; ČTK]

https://spravy.pravda.sk/svet/clanok/521908-ostrava-prisla-o-jeden-o-svojich-symbolov/?utm_source=pravda&utm_medium=rss&utm_campaign=rss

Tehlový komín s červeno-bielou šachovnicou z vítkovickej úpravárne železnej rudy nazývaný aj Strakáč padol za niekoľko sekúnd. Skončila sa tak snaha Spolku svätého Václava o jeho záchranu.

Na zhodenie gigantického komína bolo použitých sto kilogramov výbušniny, ktoré boli rozmiestnené do 120 vývrtov, povedal novinárom strelmajster Petr Šobíšek. „Nebol to úplne obyčajný odstrel, pretože to bol mohutný komín. Hrúbka steny bola dva metre, priemer v päte komína bol asi 13 metrov. Navrtanie trvalo dva dni a vrtali sa 150 centimetrov dlhé vývrty,“ doplnil Šobíšek.

VIDEO: Pozrite si, ako v Ostrave za niekoľko sekúnd padol mohutný komín za pomoci výbušnín.

Viac videí a relácií si pozrite v TV Pravda.

Odstrel komína mrzí predsedu Spolku svätého Václava Dominika Rašku. Podľa neho je Ostrava i tak chudobná na historické pamiatky a odstrelom vyše sedemdesiatročného komína prišla o výraznú ikonickú dominantu.

„Podľa nás by sa malo riešiť, že sa priamo na tom mieste do tridsať rokov postaví verná replika,“ povedal krátko po odstrelе Raška.

Likvidácia komína je súčasťou rozsiahlej sanácie bývalého priemyselného areálu. Firma Vítkovice, ktorá je vlastníkom areálu, poukazuje na to, že komín je kontaminovaný olovom, arzénom a ďalšími karcinogénnymi látkami, ktoré predstavujú pre obyvateľov Ostravy riziko. Ani ministerstvo kultúry nevyhlásilo komín za kultúrnu pamiatku a zábery z dronu ukazovali, že objekt sa samovoľne drobí a má závažne statické nedostatky.

Šesťnásť rokov sa čakalo na odstránenie komína. Generálny riaditeľ a predseda predstavenstva Vítkovic Rodan Broskevič poznamenal, že v poslednom období ich brzdili nezmyselné obštrukcie aktivistov. Namiesto symbolu tej „čiernej a špinavej Ostravy“, ako uvádza firma, bude nasadených 4 400 stromov a pozemok bude pripravený pre ľahký priemysel, moderné prevádzky alebo zázemie pre IT.

Aj Slovensko prichádza o symboly, ktoré sa do siluety miest zapisujú od priemyselnej revolúcie. V prípade zbúrania komínov u nás môžeme spomenúť komín v areáli KABLO v Bratislave alebo stometrový komín v **Spišskej Novej Vsi**. Na druhej strane autor projektu Cassovar v Košiciach zachoval komín z pôvodného pivovaru. Dnes sa dá doň vojsť a pozrieť sa na nebo cezeň. Uvažovalo sa aj o malej vyhliadke. Zachovanie komína architekt Miroslav Marynčák považuje za dobré rozhodnutie.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

[Späť na obsah]

6. Horskí záchranári sa nezastavili

[10.08.2019; TV JOJ; Krimi; 19:00; Nicol Richterová / Pavol Michalka]

Pavol Michalka, moderátor:

“Horská záchranná služba mala prácu aj v iných oblastiach Slovenska. Po približne 10-metrovom páde potreboval pomoc aj 15-ročný chlapec. V prípade 48-ročného muža musel zasahovať i vrtuľník.”

Nicol Richterová, redaktorka:

"Horskí záchranári pomocou tiesňového volania 112 pomohli pastierovi v blízkosti chaty Pod Borišovom. Náhodní turisti, ktorí išli okolo koliby, ho videli odpadnúť. Po príchode bola 48-ročnému mužovi poskytnutá prednemocničná starostlivosť a s podozrením na náhlu cievnu mozgovú príhodu bol letecky transportovaný do martinskej nemocnice. Len o pár hodín neskôr 15-ročný Slovák spadol v miestach Vojtechovej Stráže približne 10 metrov strmým svahom do rieky. Horskí záchranári zo Slovenského raja chlapca po príchode ošetrili a transportovali do nemocnice v **Spišskej Novej Vsi**. Vo včerajších podvečerných hodinách boli horší záchranári požiadaní o pomoc pre 58-ročného muža, ktorý si pri práci v lese pravdepodobne zlomil nohu. Nachádza sa v katastri obce Nižná-Hlodočín. Záchranári ho po príchode na miesto ošetrili, nohu zafixovali pomocou vákuovej dlahy a transportovali do nemocnice v Trstenej. I v doobedňajších hodinách požiadal ďalší slovenský turista záchranárov o pomoc. Pri zdolávaní ferraty Výzva v Kremnických vrchoch precenil svoje sily a nedokázal samostatne pokračovať. Záchranári sa k uviaznutému 28-ročnému turistovi dostali za pomoci lanovej techniky. Následne ho z komplikovaného miesta vyprostili a spustili pomocou lanovej techniky na začiatok ferraty, odkiaľ už pokračoval samostatne."

[Späť na obsah]

7. Magické tajomstvá tatranských plies. Čo skrývajú pod hľadinou?

[10.08.2019; hnonline.sk; téma; 18:00; Richard Filipko]

<https://hnonline.sk/tema/1987583-magicke-tajomstva-tatranskych-plies-co-skrývaju-pod-hľadinou>

Tatranské plesá ukazuje úplne inak, ako ich poznáme my z brehu.

Desiatky rokov sa potápate. Ako ste s tým začali?

Vždy sa pri tej spomienke smejem, lebo je to trochu klišé – o potápaní som hovoril už ako malý chalan. Keď sa ma pýtali, čím chcem byť, tak ak neberiem do úvahy tradičných smetiarov a kozmonautov, hovorieval som, že budem potápačom. Odmalička ma lákala každá mláka, každý žabník, rybník. Všetko, čo bolo pod vodou, sa mi zdalo tajomné.

Čo na to hovorilo okolie, keď ste chceli byť odmalička potápač?

Jedna pani učiteľka mi hovorila, že joj, potápačom nemôžeš byť, to nie je práca, ale koníček. Ja som po potápaní napriek tomu túžil a úplné zasiahnutie Amorovým šípom bola kniha 20-tisíc míľ pod morom od Jula Verna, tá ma ešte viac nakopla. Vydržalo mi to dodnes.

Napriek tomu ste však študovali strojarinu...

A to mi aj pomohlo, som vyštudovaný konštruktér, čo som v začiatkoch potápania využil pri výrobe vodotesných puzdier pre kamery a fotoaparáty. Vtedy ani na Západe neboli bežne dostupné vodotesné puzdrá, a ak sa aj dali kúpiť, boli veľmi drahé. Vďaka tomu, že som si ich vedel navrhnuť a vyrobiť sám, mohol som pod vodou začať fotiť a filmovať.

Kde ste s tým začínali?

V osemdesiatych rokoch sme mali s kamarátmi super partiu a dosť intenzívne sme sa pustili do potápania a fotenia pod vodou. Prvé ponory sme mali väčšinou v našich prírodných nádržiach ako Ružín, Palcmanská Maša.

Tam však musela byť dosť tma na potápanie, alebo ste aj niečo videli?

V Ružíne niekedy bola už v piatich metroch pod hladinou tma ako v rohu, takže sme nacvičovali krízové postupy. Priviazali sme sa lanom alebo sme sa držali za ruku a potápali sme sa hmatom, nie vizuálne. Je to adrenalín, ale adrenalínové je každé potápanie, keďže pod vodou vnímate všetko inak. Môžete to precítiť, aj keď sa potopíte vo vani a začnete vnímať okolo seba. Väčšinou sa na vodu pozeráte zhora a vidíte ju vlastne plocho, ako 2D obraz, neviete precítiť priestor. Len čo sa ponoríte, odrazu sa 2D zmení na 3D, začnete vnímať tretí rozmer.

To isté je v plesách?

Bežne sa ľudia pozrú na pleso z brehu a vidia peknú čistú vodu, majú pocit, že vidia všetko. Lenže v skutočnosti vidia len plocho, ale keď sa do toho plesa ponoríte a chytíte hĺbkový rozmer, ste ako v inom svete. Práve to je to, čo láka človeka ísť tam znova a znova. Horšie je to v našich údolných nádržiach, kde sú podmienky na potápanie dosť tvrdé, viditeľnosť je malá až mizerná, ale sú aj výnimky, hlavne lomy.

Preto ste sa začali orientovať na Tatry, na plesá?

Aktivity smerom k Tatrám sme začali vyvíjať už v roku 1981, keď sme v Poprade s kamarátmi založili potápačský klub Vodnár. V roku 1981 som mal aj prvý ponor vo Velickom plese.

Zaujímavé pleso, na brehu ktorého je Sliezsky dom...

Je to pomerne ľahko prístupné pleso, nie je ani nejako výnimočne vysoko, ale keďže išlo o môj prvý ponor v plese, bol úžasný. Taká čistá voda, že som mal pocit, ako keby som každú chvíľu mal padnúť na dno, cítil som sa, akoby som lietel vo vzduchu. Niekedy sa podarí vymáknúť takúto viditeľnosť, ale aj v Tatrách sú to výnimočné dni. Mne sa to stalo hneď pri prvom ponore.

Je to výnimočné, že je taká čistá voda?

Ľudia majú predstavu, že tatranské plesá sú úžasne priezračné, ale to je pohľad z brehu, ktorý klame. Je fakt, že z brehu vidíte vodu ako krásne priehľadnú, lenže na začiatku je voda plytká, možno pol metra, preto krásne vidíte na dno.

Akú viditeľnosť potrebujete na slušnú fotku?

Najmenej dvadsať-tridsať metrov. Keď je napríklad desať metrov, postupne sa obraz stráca a rozostreje, lebo vo vode je tzv. turbidita, zakalenie vody, takže obraz nie je krištáľovo čistý. Keď nemáte šťastie a prídete k zakalenej vode, tak môžete robiť akurát tak makrozábery, ak sa práve potápate s nasadeným makroobjektívom.

Koľko plies je na slovenskej strane Vysokých Tatier?

Plies, ôk a všelijakých mlák, ktoré sa v Tatrách spomínajú pod nejakým názvom, má slovenská strana vyše 150 a celkovo v celých Tatrách je ich vyše 220.

Chodíte aj do poľských plies?

Nie, chodím výhradne do slovenských, lebo je to limitované časovými a finančnými možnosťami, tiež počasím, povoleniami, takže je viac faktorov, ktoré potápanie obmedzujú. Nehovoriac o tom, že potrebujem partiu ľudí, ktorí mi pomôžu vyniesť potápačský a fotografický výstroj, v priemere tri hodiny šliapeme vysokohorským terénom k plesu, tam si vydýchnem, odpotápam, odfotím, prezlečiem sa a znova tri hodiny naspäť s nákladom, čo je naozaj časovo náročné. Samotný výkon pod vodou je zruba jedna hodina. Z posledných siedmich ponorov sa mi stalo, že raz bola viditeľnosť excelentná, raz prijateľná a päťkrát o ničom. Takže to sú roky potápania, aby sa dala zostaviť pekná kniha, a poľskú stranu by som ani nestíhal. Veľakrát prídem domov a som rád, že sa udržím na nohách. Ale aj v takej chvíli musím najprv vybalit' a ošetriť celý potápačský a fotografický výstroj a až potom si vydýchnuť a pozrieť, či sa aspoň niečo podarilo nafotiť.

Máte aj pleso, ktoré je pre vás naj?

Nížné Temnosmrečinské pleso. To bolo po Velickom plese jedno z prvých, v ktorom som sa ešte kedysi v začiatkoch potápal. Je tretie najhlbšie na slovenskej strane Tatier, má hĺbku 38,5 metra.

Nížné Temnosmrečinské pleso je dosť ďaleko. Tam ste vliekli výstroj?

Do troch štvrtín doliny vedie asfaltová cesta a my sme mali povolenie na vjazd, takže od konca cesty sme išli len niečo vyše hodiny. Ale keď som tam bol raz so synom pešo, vrátili sme sa v takom stave, že dvesto metrov od Podbanského sme museli každých pár metrov oddychovať, lebo sme už nevládali dôjsť. Zjavne sme boli vo vrcholnej kondícii! (smiech)

Čím vám Nižné Temnosmrečinské pleso učarovalo?

V ňom sme išli vyslovene po hĺbke a bolo to magické. Lenže mal som v ňom aj adrenalinový zážitok, lebo mi na dne zamrzli obidve automatiky. Pri takých ponoroch je dobré mať dve fľaše a dva nezávislé dýchacie okruhy, no mne zlyhali obidva.

Ako je možné, že to zamrzlo v plusovej teplote?

V potápačskej fľaši je stlačený vzduch podľa typu fľaše na 200 alebo 300 atmosfér. To je pre človeka priveľa, preto redukčný ventil 200 atmosfér zredukuje na 10. Pri expanzii sa však ochladzuje, je to niečo ako v kompresore chladničky. Ak má voda a vzduch okolo 4-5 stupňov Celzia a dôjde k expanzii, vo ventile môže namrznúť vlhkosť. Vo fľaši totiž nemôže byť suchý vzduch, lebo by ste sa o chvíľu zadusili. Je to komické, že ste vo vode a mali by ste úplne sucho v krku. Ale keď je zasa vo fľaši stopové množstvo vlhkosti, môže na ventile zamrznúť a zamedziť prívod vzduchu.

Boli ste ponorený hlboko, keď zamrzlo?

Na dne, v 38 metroch. Zamrzla jedna automatika, dal som druhú a zamrzla aj tá. Pozerám na manometre a na oboch nula.

To je hĺbka, pri ktorej ani nemôžete ísť prudko hore vynoriť sa, lebo by hrozila dekompresia a smrť. Čo ste robili?

Výstupová rýchlosť je 20 metrov za minútu, čiže z dna by som išiel najmenej dve minúty. V pľúcach som však vzduch nemal a dve minúty by som nemohol vydržať. Pri takomto potápaní nesmiete zadržať dych, je to úplne iné ako pri bežnom potápaní bez vzduchovej fľaše.

Prečo?

Pri potápaní bez fľaše sa hore nadýchnete, ponoríte do nejakej hĺbky a okolitý tlak vody stlačí objem pľúc. Keď plávate na hladinu, tlak vody zasa povoľuje a vzduch v pľúcach sa rozťahuje naspäť. Lenže rozťahuje sa iba také množstvo, aké ste do pľúc dali hore pred ponorením. Keď sa však potápač nadýchne v hĺbke 38 metrov z fľaše, dýchacia automatika mu dodá vzduch do pľúc pod takým tlakom, v akom sa práve nachádza. Nebola by to 1 atmosféra, ale 3,8 atmosféry, čiže naberie do pľúc 3,8-krát viac vzduchu, ako by dokázal nadýchnuť na hladine.

Čiže pri výstupe by roztrhlo pľúca?

Úplne, vzduch by začal expandovať a pľúca by roztrhlo.

Keby však bolo dýchanie v poriadku, prečo môže potápač stúpať iba 20 metrov za minútu a nemôže ísť rýchlejšie priamo hore?

To je zasa z iného dôvodu – keď potápač dýcha vzduch pod tlakom, stáva sa z neho niečo ako sifónová fľaša. Sýti krv plynmi, ktoré dýcha pod vyšším tlakom. Keby okamžite vyšiel na hladinu, v krvnom riečisku by sa stalo to isté, ako keď otvoríte sytenú malinovku. Vidíte, že po odstránení vrchnáka okamžite ide smerom odspodu mrak bubliniek. Keby sa to stalo v krvi, organizmus by zareagoval vytváraním krvných zrazenín, lebo to je princíp zastavenia krvácania z rany, krvné doštičky by ju chceli zaplátať. Vznikli by tromby v takom množstve, že by mohli znamenať smrť.

Ako teda dopadla vaša krízová situácia z dna plesa?

Teória je jedna vec, tú som mal naštudovanú, ale pri potápaní sa mi to stalo prvýkrát. Chvíľu som nerozumel, ako môžem mať nulu na obidvoch manometroch, keď som sa len teraz ponoril. Kamarátovi, s ktorým som sa ponoril, som hneď ukázal posunkom, ktorými sa dolu dorozumievame, že som bez vzduchu. Už som bol „naloganý“ vody, potreboval som vykašľať, ale nemal som čo, lebo pľúca boli prázdne. Potreboval som sa nadýchnuť, no vzduch nebol. Pársekundová totálna stresová situácia, ale kamarátovi okamžite došlo, čo sa deje, a dal mi jeho druhú automatiku. Začal som dýchať, ukázal som mu, že ideme pomaly hore.

Šťastie, že ste boli dvaja?

Áno, a že sme mali obidvaja po dve nezávislé automatiky.

Chodievate sa potápať aj sám?

Teraz takmer výlučne sám. Ale už mám skúsenosť, kontrolujem si teplotu vody a už rozoznám príznaky zamŕzania hneď na začiatku. Potom už len stačí na chvíľu zadržať dych, spomaliť trochu dýchanie a proces takto kontrolovať. V prípade intenzívnejšieho zamŕzania aj začať pomalý výstup k hladine.

Napriek tomu ste sa k tomu plesu vrátili a je vaše obľúbené?

Áno, Nižné Temnosmrečinské pleso je moja srdcová záležitosť. Je to aj exteriérom, ktorý je krásny, fotogenický. A keď sa vám v ňom stane niečo také ako mne, tak čo iné vám ostáva, ako sa do neho zamilovať? To, čo som dovtedy čítal v knihách, že človeku v najťažšej krízovej situácii prebehne v hlave za pár sekúnd celý jeho životný film, sa mi vtedy na dne plesa naozaj stalo. Dovtedy som neveril, že sa také niečo môže udiť. Po tejto skúsenosti som zmenil názor (úsmev).

Najhlbšie a najväčšie je Veľké Hincovo pleso. Tam ste sa potápali?

Dvakrát. Prvýkrát som, žiaľ, ešte nemal fotoaparát, ale padla mi sánka, aká bola úžasná voda, viditeľnosť možno 50 metrov, nádherné scenérie. Prekvapilo ma, že tam boli pstruhy. Nejaký chytrák ich tam, zrejme v šesťdesiatych rokoch, nasadil a prežili dodnes, sú, samozrejme, podstatne menšie ako bežné pstruhy. Druhýkrát som sa tam išiel potápať už s fotoaparátom namlsaný, že aké krásne budú fotky. Prišiel som na breh a sánka mi padla znova, hneď som videl, že je zle. Viditeľnosť bola len tri metre a všetky scenérie ostali len v mojej hlave.

Čím to je, že sa v plesách mení viditeľnosť?

Vplyvov je veľa. Pri topení snehu a ľadu vnáša stekajúca voda do plies drobnú sutinu a organický materiál, takisto sa to deje pri prívalových dažďoch, a niekedy trvá dlho, kým si to sadne. Pohyby sú takisto, keď sa voda

zahrieva a zamŕza. V plesách je jarná a jesenná homotermia, čiže na jar a na jeseň rovnaká teplota vody, no medzitým dochádza k pohybu. Ďalšia vec je biologická aktivita, môže sa stať, že je príliš veľa planktónu a plávate ako v polievke.

Každé tatranské pleso je úplne iné?

Počul som názory, že plesá sú len hŕby kameňov a bahna, ale v skutočnosti je tam značná diverzita. Každé pleso dokáže vytvoriť iné scenérie, nehovoriac o nasvietení podľa toho, či je slnko, či dramatické mraky, vždy to vytvára inú atmosféru. Plesá sú také rôznorodé, že keď je aj malá viditeľnosť, málokedy sa stane, že by som si povedal, že som tam ani nemusel ísť. Nie je to ako koralový útes v oceáne, kde prekvitá život, tu je, naopak, v drsných podmienkach život vzácnejší a vždy ma drží v napätí hľadanie a sledovanie, čo zaujímavé alebo inak sa prejavujúce uvidím. Je to objavovanie.

Všetky dna sú holé skaly?

Nie, zvyčajne je to vrstva sedimentu, ale napríklad v Prostrednom Spišskom plese je 80 percent dna pokrytého machorastom a pôsobí to, ako keby ste plávali ponad lúku, je to jedna zelená plocha. Pleso je plytké, má ploché dno.

Štrbské pleso je pre vás zaujímavé?

Je, ale tam som bol pradávno. Zo Štrbského plesa nemám nafotené nič, venujem sa menej dostupným plesám, navyše plies je tak veľa, že ich ešte nemám všetky spotápané a nafotené.

Najvyššie položené, v ktorom ste sa potápali, je ktoré?

Vo Vyšnom Wahlenbergovom plese (2 145 m n. m. – je to druhé stále najvyššie položené pleso v Tatrách, najvyššie je Modré pleso na konci Malej Studenej doliny).

Ako sa zvyknete potápať – pridete k plesu a idete hneď do hĺbky?

Zvyknem si pleso najskôr oboplávať, ale napríklad také Veľké Hincovo pleso ani nemám oboplávané celé, to by bolo na mnoho ponorov. Nie je možné ho oboplávať a ešte aj nafotiť na jedenkrát.

Pri fotení sa zameriavate na niečo konkrétne?

Pri plesách, ku ktorým sa vraciam opakovane, už idem fotiť vyložene konkrétnu vec, beriem si napríklad makroobjektív, blesky a skúšam nafotiť to, čo som predtým s iným objektívom nevedel urobiť. Ale ak idem k plesu prvýkrát, zameriavam sa na všetko, treba mať otvorené oči a dúfať, že sa podarí zachytiť niečo nové a zaujímavé. Fotenie plies je špecifické aj v tom, že cez mraky presvitne slnko, vo vode to otvorí nádherne nasvietené scenérie, až magické, ale o chvíľu slnko zájde a môžete sa ocitnúť takmer v tme. Pri prvom ponore nejdem do vody s tým, že sa zameriam na konkrétne zábery.

Každý jeden ponor je niečím špecifický, prekvapujúci, alebo je to skôr tak, že tušíte, čo sa podarí odfoťiť?

Väčšinou je to prekvapenie, takmer vždy je niečo nové. Stretol som sa napríklad v Račkových plesách s hlaváčom, veľmi zaujímavou rybkou. Sú to tri plesá prepojené plytčinami, Vyšné Račkovo pleso má hĺbku vyše desať metrov, dva pred ním – Nižné a Prostredné – majú hĺbku len okolo metra. V prostriedku bol veľmi pekný pestrofarebný balvan, ktorý som si chcel odfoťiť, a na ňom... hlaváč. Keď ma videl, naježil sa a skalu začal brániť. Skúšal som s ním prstom „bojovať“, ale nepovolil, skákal do mňa a nepustil ma, skalu udržal (smiech). Bol to milý zážitok, a takých je pri ponoroch viac. Svetlo a tieň vedia vykúziť krásne scenérie, zrazu zbadáte tvár so zatvorenými očami, alebo dračiu hlavu... Musíte byť neustále v strehu.

Ako sa dá fotiť pod hladinou – priložíte oko k hľadáčku alebo cez displej?

Cez displej. Fotoaparát mám vo vodotesnom puzdre, ale náhľadový displej pekne vidieť.

Ako cítiť hmotnosť fotoaparátu vo vode, keď ho musíte napríklad hodinu držať pred sebou? Voda ho nadnáša?

Puzdro je vyvážené, ale keď som si dokúpil blesky a držiak k bleskom, je to už výrazne ťažšie. Bol som prekvapený, že originálny profesionálny držiak je veľmi ťažký a po dlhšom pobyte pod vodou je to pekná makačka. Musím niečo vymyslieť na odľahčenie.

Zrejme je značný rozdiel pri fotení na vzduchu a vo vode, alebo nie?

Obrovský, lebo keď chcete fotiť prírodné scenérie, pridete na miesto, rozložíte si statív a môžete sa rozhladať, čo by ste odfoťili, vidíte, aké je svetlo, môžete si počkať na lepšie svetlo. Keď to pre názornosť zjednoduším, tak pokojne dýchate, čakáte, pozeráte. Lenže pod vodou každá taká aktivita znamená nový a nový nádych, menej a menej vzduchu vo fľašiach a bližší koniec potápania. Záleží aj na hĺbke, lebo čím je potápač hlbšie, tým viac vzduchu spotrebuje, keďže automatika musí vyrovnávať tlak, dýchate väčšie množstvo vzduchu, takže zásoba vzduchu vydrží kratšie. Pod vodou treba byť akčný, reagovať okamžite, navyše tam nemám pevnú oporu.

Čo myslíte tým, že nemáte pevnú oporu?

Na zemi stojíte, ale vo vode zastanete, chcete zaostriť, no aj jemné prúdenie vás začne krútiť, točiť. Keď som vyvážený vo vydýchnutom stave, pri nadýchnutí začnem stúpať hore. A, naopak, ak som vyvážený v nadýchnutom stave, po vydýchnutí začnem padať. Musím nájsť niečo medzi tým, využiť zotrvačnosť medzi nádychom a výdychom. Keď nestihnem, už sa musím venovať vyváženiu, a nie foteniu.

Takže musíte byť neustále v pohybe a korigovať?

Zvyčajne áno, z fyzického hľadiska je to neporovnateľne náročnejšie, ako keď máte nohami oporu na zemi. Nikdy sa nestane, že zostanem stáť na jednom mieste a môžem pokojne fotiť. Cvaknem raz-dvakrát a zistím, že už som príliš blízko pri objekte, preto musím opatrne, aby som neskalil vodu, urobiť okruh, vrátiť sa naspäť a skúšať znova.

Sú plesá, ku ktorým sa vraciate častejšie?

Pri niektorých som opakovane, ale tým, že ešte nemám všetky prejsené, viac sa snažím ísť do nových plies.

Aká je zvyčajne teplota vody v plese počas fotenia?

Od 3 do 12 stupňov, závisí to od ročného obdobia, hĺbky. Tých 12 stupňov je už pohoda. Boli sme napríklad na konci októbra na Nižnom Terianskom plese, ale predpoveď počasia akosi nevyšla. Bola hmľa, začalo mrholiť, mierne nad nulou. S materiálom je to asi štvorhodinová túra, a keď sme prišli zmrznutí, mokrí k plesu, hovoril som kamarátom, že nemám ani chuť ísť do vody. Oni na to, že ma rovno zahlušia, vytrápili sa s vynášaním techniky a ja nič neurobím?

Ako to dopadlo?

Nakoniec som do vody vliezol a vrátil som sa vyhriaty, pod hladinou mi bolo horúco. Voda bola ešte relatívne teplá, ja som si neoprén, ktorý má dobrú izolačnú schopnosť, mojou telesnou teplotou ešte pekne vyhriat. Oni boli po hodine na brehu ako cencúle, ja som vyšiel z vody vysmiaty. Dá sa zohriať aj potápaním v plese (smiech).

Ako dlho dokážete byť pod hladinou a fotiť?

Závisí to od hĺbky ponoru a od spôsobu – námahy. Ak práve nefotím, techniku mám v jednej ruke spustenú dolu. Iné je to, ak fotím v kuse s bleskami, vtedy je to na ruky zaberačka. Zvyčajne tak vydržím so zásobami vzduchu polhodinu až hodinu. Zvyknem sa potápať aj tak, že si niečo preplávam so šnorchlom, nájdem niečo zaujímavé, dám si automatiku a zanorím sa dolu. Potom sa vynorím a zasa preplávam úsek so šnorchlom. To je väčšinou pri veľkých plesách. Tam je obzvlášť dôležité ušetriť čo najviac vzduchu na fotenie, a nie na vyhľadávanie objektu.

Prečo ste vôbec začali fotiť práve plesá?

Už krátko po začatí s potápaním sme hľadali nejakú zmysluplnú činnosť, lebo nám už nestačilo len sa ponoriť a obdivovať. Prichádzali otázky – prečo to, čo vidíme pod vodou, neukázať aj iným? A zvlášť pri lokalitách, ako sú tatranské plesá, kde treba mať špeciálne povolenie na potápanie.

Je ťažké získať povolenia?

Určite nemôžete len tak prísť a začať sa potápať, také niečo neexistuje, plesá sú prísne chránené lokality. Preto treba získať povolenie z odboru životného prostredia samosprávneho kraja, čiže v tomto prípade prešovského. Musím mať zmysluplný projekt, kvôli ktorému sa chcem do plies potápať, na základe mojej žiadosti si kraj ešte pýta stanovisko od Správy TANAP-u a Štátnych lesov TANAP-u. Zatiaľ mi vyšli v ústrety, projektu verili. Keď na jeseň vyjde kniha, bude to prvé logické vyústenie dlhodobej snahy. A na budúci rok by sme chceli točiť komplexnejší film o plesách.

Ing. Miroslav Pomajdík (58)

Pochádza zo Spiša, žije v **Spišskej Novej Vsi**. Je vyštudovaný strojár-konštruktér, od mladosti sa potápa. Vede občianske združenie Tatranské Plesá.

Na jeseň by mu mala vyjsť kniha Moje tatranské plesá, ktorá ukáže magické časti pod hladinou.

[Späť na obsah]

8. Jasná voľba občianstva, v Salzburgu si vybavuje Kanadu

[10.08.2019; hokejportal.net; Slovensko; 13:09; Šimon Šuník]

<http://www.hokejportal.net/?q=clanok/jasna-volba-obcianstva-v-salzburgu-si-vybavuje-kanadu/93534>

Bol tzv. prvým centrom slovenskej "osemnašky". Poľsky rodák, pôvodom Ukrajinec je už naším reprezentantom. Slovákom, ktorý aj v seniorskom hokeji môže časom klopať na bránu reprezentácie. Prečítajte si rozhovor s Olexi Myklukhom.

Slovenská osemnásťka má za sebou úspešný Hlinka Gretzky Cup. Už úvodná tesná prehra 2:3 so Švédskom naznačila, že počet skautov na slovenských zápasoch bude aj v ďalšej fáze na solídnej úrovni. V predturnajových zápisníkoch pochopiteľne figurovali najmä mená Chromiak a Kňazko, avšak hlavy skúsených odborníkov určite zamotali viacerí. Medzi takých jednoznačne patril aj center nášho elitného útoku Olexii Myklukha. Šikovný útočník predvádzal na turnaji skvelé výkony, ktoré okorenil dvomi gólmi a rovnakým počtom asistencií. Dotiahnuť stretnutia proti USA a Rusku do predĺženia je veľká vec, následný neúspešný krôčik k výhre však určite zamrzí. V globále však pocit z výkonov prevýšil smútenie z nevydarených predĺžení. „Je to škoda, ale odohrali sme veľmi dobré zápasy a určite sa nemáme za čo hanbiť. Bol to veľmi náročný turnaj,“ ponúkol svoj pohľad na turnaj 16-ročný Olexii, ktorý prekvapivo chýbal na tohtoročných MS do 18 rokov. Do záverečnej nominácie si ho v apríli nevybral vtedajší tréner Čacho. Myklukha sa s odstupom času pozerá na celú vec s nadhľadom. „Asi som na to nemal,“ hovorí s kyslejším úsmevom. V nominácii nového trénera Ivana Feneša je však dôležitou súčasťou prvého útoku. zdroj: Hokejportal.net Dôvera nového kouča sa odrazila aj na minutáži Myklukhu, ktorý patril k najvyťažovanejším útočníkom. Na ľade hýril pohybom a s ľahkosťou rozdával puky svojim spoluhráčom. Nového trénera, ako aj herný prejav mužstva si pochvaľuje. „Je to veľmi dobrý tréner. Mali sme výborný systém, s ktorým sme vedeli konkurovať najlepším tímom, navyše sme hrali útočný hokej, forčekovali, nestáli na mieste a nečakali na to, čo vymyslí súper,“ povedal tvorivý center. Jeho hokejovým vzorom je Kanadčan Sidney Crosby, ktorý sa mimochodom tiež zúčastnil tohto turnaja v roku 2004.

Na Slovensku sa hokejovo pripomenul svojimi výkonmi v drese **Spišskej Novej Vsi**. Vekom kadet, ktorý však túto kategóriu herne prerástol sa naplno presadil ihneď v doraste. Sezónu 2017/18 zavŕšil v dorasteneckej súťaži a za 49 stretnutí nazbieral skvelých 93 bodov. Zo Spiša sa chcel v kariére posunúť a na rad prišlo zahraničie. Do českej juniorskej súťaže ho zlákal rakúsky Red Bull Salzburg. V tomto nadnárodnom projekte sa stretli hráči deviatich rôznych národností. Medzi nimi sa však Myklukha nestratil a v tímovom bodovaní skončil tretí so ziskom

52 kanadských bodov. Tento posun v kariére hodnotí určite pozitívne. „Sú tam výborné podmienky pre všetko. Skvelé prostredie, super regenerácia a šikovní doktori. Jednoducho super miesto pre hokej,“ hovorí spokojne o svojom rozhodnutí posunúť sa ďalej. Zároveň si pochvaľuje aj úroveň súťaže, v ktorej rakúsky tím pôsobí. „Bola veľmi kvalitná. Hrávali sme juniorskú súťaž v Česku a po dorasteneckej súťaži na Slovensku som prešiel o level vyššie. Súperi boli o dosť kvalitnejší, ako na Slovensku,“ povedal Ukrajinec narodený v poľskom Bialistoku.

O jeho reprezentačné služby sa uchádzali aj Ukrajinci, ale Myklukha mal jasno v tom, koho chce reprezentovať. „Samozrejme, záujem bol aj zo strany Ukrajiny, ale zhodnotil som si výhody a nevýhody, následne bolo Slovensko jasná voľba,“ s úsmevom ozrejmil situáciu ohľadom procesu získania slovenského občianstva. Následne načrtol aj svoje ďalšie kroky, ktoré by sa mali uberať znovu do nového pôsobiska. Namierené má do kanadskej juniorky, konkrétne do QMJHL. V nej by mal obliekať dres jedného z popredných tímov súťaže. „Teraz sa snažím v Salzburgu vybaviť Kanadu. Dúfam, že sa mi to podarí,“ dodal na záver sympatický mladík.

[Späť na obsah]